

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sf. sêrbători a „Născerii Născătoareii de Dumneșu“ numărul proesim va apăre Joi în 10 Septembree v.

Sibiin, în 4 Septembree

Fericiți oameni sunt frații maghiari.

Nu-i supêră pe ei ađi nici starea cea sdrunci-
nată a finanțelor țerii, nu-i neliniștesce nici mēsu-
rile, ce au luat statele vecine, ca sê impedece în-
trarea productelor lor în țêrile acelea, ci pe ei ađi
fi supêră numai două lucruri, cari în fond sunt atât
de neînsemnate, încât omului serios i vine a com-
pătimii modul lor de cugetare.

Cea mai mare supêrare li o au cășunat însuși
Maiestatea Sa prin rēspunsul, ce l'a dat banului
Croatiei în limba germană.

Limba germană nu le sună fraților maghiari
bine la urechi, și de câte ori o aud, totdeauna le vine
în minte era lui Bach și a lui Schmerling și apoi
în furia primă în enunțamentele lor nu cunosc
marginii, ci dau năvală asupra consiliarilor Maiestății
Sale, că pentru ce nu întrevin ca pe teritoriul statul-
ului ungureș Maiestatea Sa sê nu se folosească
de o limbă, pe care ei nici de nume nu vor sê-i audă,
pe care o au scos din scoale și din familii, ca tot
ei sê se plângă, că tinerii maghiari nu pot face
carriere, nu pot intra în rëndul oficerilor armatei
comune, și nu pot fără ea a-și însuși, cultura eu-
ropeană.

Cu totul tot altfel le ar conveni, dacă d. e.
Maiestatea Sa ar fi tras la îndioală loialitatea po-
porului croat, dacă le ar fi spus, că nu sunt buni
patrioți, cât timp își mai aduc aminte de Jelachich
și mai venerază cultul limbei lor; ci dacă ar fi fost
îndemnați sê suferi pajorele maghiare, sê se înfră-
șască cu ei, și sê se dea legați la toate pretensi-
unile maghiare, fie ele drepte ori nedrepte, căci ađi
cel mai valoros popor este poporul maghiar și în
afacerile monarhiei lui fi compete rola conducê-
toare.

Dacă acesta ar fi fost rēspunsul dat banului
Croatiei, atunci poate, că nici limba germană nu-i
ar fi supêrat așa de rēu, dar noi vedem, că nu
limba, ci esența rēspunsului i-a scos din sărită și
toată presa opozițională s'a făcut interpretele senti-
mentului public maghiar, ofensat.

O altă durere cu mult mai mare li-a cauzat
intendantul teatrului național din Budapeșta, contele
Keglevich, prin o scrisoare adresată cu multe re-
serve, cătră Maurițiu Jokai, cunoscutul publicist și

romancier. Jokai purreșind din principiul, că po-
eșilor le sunt multe permise, s'a pus și a scris o
dramă, care tractează evenimentele anului 1848/9.
Rola unguirilor la 1849 nu s'a finit așa, după cum
ar fi dorit maghiarii, sau cum ar fi dorit Kossuth,
exdictatorul dela Turin.

Ce era mai natural și ce este mai natural de-
cât, ca ungurii sê ascrie tot rēul în contul camari-
lei din Viena.

Contele Keglevich a creșut, că nu e bine și
consult, ca o dramă de atare cuprins sê se poată
preda în teatrul național ungureș din Budapeșta,
unde nu merg numai unguri, ci merg germani, ba
câte odată participă chiar și membrii din casa dom-
nitoare, și apoi de o piesă cu un atare cuprins s'ar
putea indigna, respective ar putea ca ranele vechi
abia vindecate sê se reînproaspete și ar putea strica
mult, foarte mult tocmai cauzei maghiare.

Și va fi mai cugetat contele Keglevich și aceea,
că nu-i stă tocmai bine poetului Jokai, ca el, care
cochetează mai mult pe lângă clironomul nostru,
sê desfășure pe bină un subiect neplăcut și reser-
vat istoriei; și chiar în interesul lui Jokai i-a fi dat
sê înțeleagă, că nu e bine, ca drama sê vină pe bină.
Atâta i-a trebuit omului calm și cu sânge rece.
Dat'a năvală asupra lui pressa, și în urmă apuca-
tu s'a de demonstrațiuni tinerimea universitară, care
ca de regulă trebuie sê contribuie și ea la toate, unde
e vorba de scandal, de tumulturi și de neorêndueli.

Poliția a trebuit sê-și încordeze toate puterile,
ca sê poată înfrâna pasiunile, ce erupseră cu putere
vulcanică, făr' ca sê i-se fi strîmbat un fir de pêr de
pe capul intendantului contele Keglevich, și făr' ca sê
i-se fi dat și lui Jokai satisfacțiune pentru un refus
destul de motivat și corect.

Într'aceea Bölönyi de curênd denumitul inten-
dant din Cluș, ca sê paralizeze și emuleze în patri-
otism pe colegul seu dela Budapeșta, a cerut pe cale
telegrafică concesiune dela autor de a putea preda
„Keresd a szived“ pe bina teatrului din Cluș.

Aceste sunt durerile cele închipuite ale fraților
maghiari și apoi dorințele închipuite, se scie cât
de greu se pot realiza.

Ar avea și ei am avea și noi cu toții la olaltă
multe dorințe, am voi ca sê domnească la noi binele
în țeară, am dori ca sê avem o administrație bună,
o iusticie dreaptă și promptă, funcționari cinstiți și
solii, dar aceste dorințe trebuie sê dispară, când e
vorba de lucruri copilăresci, cum sunt bunăoară cele
înșirate mai sus, din cari mai bine și mai lesne va
putea judeca omul asupra temperamentului sangui-

nic al fraților maghiari și faptele, ce le pot ei sê-
vêrși în prima furie.

Ca cronicari trebuie sê înregistrăm și noi aceste
lucruri, ce se petrec în giurul nostru și apoi sê ne
facem conclusiunile noastre. Dela Jokai și din ma-
niera lui de a servi la doi domni putem ori ce în-
vêța, numai lucruri reale putem învăța mai puțin,
și aceasta o dovedesce mai bine „Keresd a szived“,
față de „Östereich-Ungarn in Wort und Bild!“

Revista politică.

Luptele electorale între cehii și germanii din
Boemia curg cu mare înverșunare. S'ar părea până
acum, că germanii vor fi învingători. Cel puțin diarele
oficioase austriace, cari mai înainte erau pline de
îngrijire și îndemnau pe nemți la mare precauți-
une, acum manifestă mare bucurie. Astfel oficiosul
austriac „Deutsche Zeitung“ scrie următoarele:
Onoare țêranilor germani din Boemia; alegerile de
până acum dovedesc, că partidul german raportează
o strălucită învingere. Clericali și feudali din
partidul cehic au desvoltat mare luptă pentru ajun-
gerea de scopuri personale și pentru desbinarea
poporului german. Conducătorii germanilor sunt rēș-
plățiți pentru ținuta lor patriotică și pentru zelul, ce l'au
deșteptat în popor, ca sê-și jertfească totul pentru
apêrarea intereselor naționale. Lucru și mai îm-
burător e, că chiar oficianții dela curțile feudale au
 luat parte activă și însemnată la luptele electorale,
au amenințat și au făcut mari presiuni asupra pro-
prietarilor mici, ca acestia sê nu-și apere interesele
naționale, ci sê lupte dimpreună cu vrășmașul, void
ca astfel sê slăbească partidul democratic. Nu ș'a
ajuns însă scopul, deoarece toți germanii sunt con-
șcii de dreptul ce'l pot esercita: a se guverna
ei de ei, a alege adecă deputați, cari sê le apere in-
teresele naționale.

Întâlnirea ministrului nostru de externe cu
principele de Bismarck dă mult material de co-
mentat. Mai diarele trecute „Pester Lloyd“ scriea,
că în privința politică va avea puțină însemnatate.
Vor avea cei drept însă cu toate acestea mult de
spus bărbații de stat, mai ales, că în timpul din
urmă puterile, ce le representă acești doi ministri,
au combinat mult, cum sê clarifice încurcătura și sê
evite și un conflict serios, ce era sê izbucnească în-
tre marile puteri. Cu anevoie se poate crede, ce
se vorbea despre dl de Bismarck în diarele trecute,
că va părăsi adecă reserva de până acum. Se mai

FOIȚA.

Escursiune la o cetate și la o peșteră.

a). Calea.

Mai în toate feriile de vară, când me aflam acasă
auđiam dela unii și dela alții, că în comuna vecină
Luncani este o ruină de cetate pe un vêrf de deal,
numită „Peatra roșie“, unde au aflat oamenii ce lo-
cuesc în apropiere diferite obiecte vechi, precum
monete, unelte de fer și de peatră, eară un om sê
fi aflat un coif cu totul tot de fer. Se mai vorbea
și despre o peșteră mare, în care n'a putut ajunge
nimeni până la fund. — M'am decis a cerceta aceste
locuri și am căutat tovarăși de călătorie. Dintre
câți mi-au promis a participa la escursiunea proiec-
tată, m'am ales numai cu trei, și adecă: vêrul Nicu-
liță, fratele meu Toma și Tănase al crâșnicului din
Luncani, ca un fel de călăuz, care cunoscea calea
până pe la locurile, ce voiam a cerceta. Provêduți
cu cele de lipsă pornirăm într'o Duminecă dimineața
pe la 6 oare cătră Luncani.

Comuna Luncani este situată pe poalele mun-
ților dintre Retezat și Surul, si se estinde pe dealu-
rile dintre Streiu și apa Orăștiei. Casele sunt situate
în depărtări însemnate unele de altele, abia în că-

teva locuri se află 2—3 case la olaltă. Fiind locul
muntos și în partea lui cea mai mare acoperit cu
păduri, locuitorii se ocupă esclusiv cu crescerea vi-
telor. Comuna este împărțită în trei părți. Partea
despre răsărit se numesce Târșă, cea despre apus
Urșici, eară cea despre miađădi Cioclovina. Între
Târșă și Urșici curge valea sau riul Luncanilor, cu
o mulțime de văi laterale. Pe această vale încă se
află câteva case, fără însă de a avea numire deose-
bită. Fiind comuna tare împrăștiată și neputându-se
aduna oamenii la un loc, s'au făcut 2 biserici, una
în Târșă, cealaltă în vale pentru Cioclovina și Ur-
șici. — Pădurile de pe teritoriul Luncanilor sunt
ale grofului Horvát-Toldy din Bretea.

Așadară noi o luarăm pe valea Luncanilor. Acea-
stă vale, în care abia îți poți uda piciorul, face stri-
căciuni grozave pe timpul, când sunt ploii multe sau
când se toposesc zăpada. Astfel astă primăvară a șters
de pe fața pământului casa pădurarului, care era
zidită din material solid la gura acestei văi și la
adăpostul unor stânci, încât ai fi cugetat, că până-i
cucul nu o va putea lua apa, și astădi curge riul
pe locul ei.

Înaintând pe această vale, pe la oarele 7 ajun-
serăm la locuința lui Tănase, unde fiind cam osteniți
ne odihnimrăm puțin și beurăm — ce? — un ulcior de
apă rece de isvor. Într'aceea fratele Tănase se găti
de drum și punând pușca pe umêr dișe: „putem

pleca“. Pornirăm deci mai departe. Deși mai la fie-
care pas ne împedeam de petrite împrăștiate de
apă, totuși mergeam cam iute uitându-ne în toate
părțile la locurile acele frumoase, adecă la dealurile
și la văile de pe ambele părți ale riului. Va fi poate
de interes pentru cei ce adună numiri geo- și topo-
grafice sê înșir aci și numirile văilor, pe la gura
cărora am trecut. Astfel înainte de a ajunge la casa
lui Tănase am trecut pe la gura văii Scândurelei în
stânga noastră și în dreapta riului, apoi valea Lungii
tot în partea aceea. Din sus de casa lui Tănase se
scurge în riu din dreapta noastră valea Văcării. Ina-
intând mai în sus este părêul Lăbii apoi valea Oța-
pocului, o vale lungă cu multe cotituri. Ceva mai
în sus de a stânga este părêul Ogârbovului apoi va-
lea Scaiului. Intre aceste două văi se află pe un loc
frumos, ridicat una din bisericile Luncanilor, o bise-
ricuță mică construită numai din lemn, de altcum
bine conservată și frumos împodobită, ceea-ce arată
că locuitorii de aici au interes față de casa lui Dum-
neșu. — Nu departe dela biserică am părăsit valea
principală, numită valea mare și am luat'o în stânga
pe valea Stângului, care e aproape tot așa de lungă
ca și valea mare. Pe această vale locul dintre dea-
luri se strêntează într'atâta, că în unele locuri că-
rarea merge pe coasta dealului, nefiind loc pe lângă
apă. Apa curge aproape numai pe stânci formând o
mulțime de cascade mai mici și mai mari, precum

vorbesce, că cu acest prilej cei doi bărbați vor hotărî și acțiunea comună și răspunsul referitor la nota, ce o a trimis Turcia puterilor și la care Germania n'a răspuns până acum. Tot așa se vorbesce, că programul, ce-l vor formula acești doi bărbați va fi astfel compus încât interesele austriace și germane să nu sufere și cu aceste interese să se împace și Rusia.

Din România se scrie, că după cum se vorbesce, principele Ferdinand de Coburg va veni prin București la moșia sa din Ungaria; dorința lui e, ca alegerile pentru noua sobranie să se facă în lipsa lui și se ceară, că apoi aceasta sobranie să l realeagă și apoi dînsul se va reîntoarce în Bulgaria. Comitetul central al ligei „Bulgaria sama za se” — Bulgaria pentru sine — a deschis campania electorală prin un apel de un ton foarte moderat, în care dîce între altele: Acum nu există conservatori, nu liberali, nu radicali ci numai bulgari, cari reclamă Bulgaria pentru bulgari. — Organul lui Carawelow „Tirnovska Constitutia” însă într'un lung articol atacă vehement pe exregenții și pe regenții, dîcînd, că sosirea prințului de Coburg nu limpezesc de loc cestiunea bulgară. Stipulațiunile contractului de Berlin nu sunt împlinite. Prințul nu-i principe al națiunii, ci a lui Stambulow, Zah. Stajanow și alui Mutkurow.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Bărghiș, 31 August, 1887. Domnule Redactor! De câți-va ani încoace am cetit mai mulți articlii din diferite comune ale tractului protopresbiterial Agnita, și cu deosebire până a nu ne alege protopresbiter, dar din comuna noastră Bărghiș nici odată.

De și nu sum bine vîrsat a scrie în diaristică, unele lucruri ce s'au întîmplat și se întîmplă în comuna noastră, me îndeamnă a Ve ruga, ca să binevoiți a da loc acestor puține șiruri, în coloanele prețuitului diar, ce redigiați.

Comuna noastră Bărghiș e locuită de populațiune română, maghiară și câteva familii sasi. Români sunt un popor harnic în lucrul economiei câmpului, însă durere că în ceea ce privește cultura și educațiunea a cam rămas îndărăpt, și aceasta din lipsa de conducători bisericesci, până ce dumnezeiasca provedință ne-a trimis în mijlocul nostru, pe un bărbat harnic și anume pe P. O. D. protopresbiter Sabin Piso, carele acum trecut de un an de zile lucră din răputeri, spre a-și aduce lucrurile în ordine,

Lipsa cea mai simțită pentru un popor e școala și aceasta ne-a lipsit nouă, nu edificiul, pentru că acela după împiegurări e destul de bun, ci sufletul școlai, adică un învățător harnic.

Vina lipsei de învățător în prima linie o a purtat parochul nostru Nicolae Roman, ear în a doaua linie fostul administrator protopopesc. Acest din urmă a fost sistematizat un salariu învățătoresc de 200 fl. și așa s'a și publicat concursul pentru postul învățătoresc pe anul 1885/6 școlar; însă aceasta a rămas scrisă numai pe hîrtie, căci preotul nostru ca om cu puțin interes de înaintarea tinerei generațiuni în cultură și educațiune, însă cu mare interes cătră „rachiul”, a lăsat în voia poporului de a-și tocni după usul cel vechiu un învățător de ai lui *Az buche* pe o merță de cucuruz, fără de a întreprinde fostul șef al tractului ca acest post să nu se întregască cu un astfel de individ.

și tot atâtea basenuri, cari par'că ne chemau să ne spălăm sudorile și să ne recorim în apa lor cristalină. Cam pe la mijlocul acestei văi în stînga se află pârăul Scurtelor. Întrebând aci pe Tănase ca și la celelalte văi și pârăe, că pentru ce se numesc pârăul acesta al scurtelor, mi-a răspuns: „pentru-că așa-i dîc oamenii”. Mai în sus tot în stînga se află valea Tisei, la gura căreia am vădut prima și singura locuință omenească pe această vale lungă, eară în fața acesteia este pârăul lui Afinei, la marginea căruia ne puserăm la odihnă pe o colină verde în umbra unui fag secular. (Va urma.)

* (O răbdare supra umană.) — Diarele franceze spun, că un savant însemnat, cel puțin prin marea lui răbdare, după ce s'a procurat pîrul dela patru persoane de diferite culori de aceeași greutate, s'a pus să numere firele din fie-care. Iată rezultatul, la care a ajuns.

În pîrul roșu a găsit 90,000 fire de pîr, în cel negru 108,000; în cel castaniu, 109,000 și în cel blond, 140,000.

De unde rezultă, că blondele au mai mult pîr decât brunetele.

Învățătorul tocmit a și intrat în școală și a propus cum a propus până ce i s'a poruncit ca să nu mai țină prelegeri, de oare ce nu e calificat, și așa școala s'a declarat de necorespunzătoare.

Oamenii au fost siliți a-și trimite copii la școala de stat, ce se află în comuna noastră și la care au fost primiți cu brațele deschise, deoarece la acea școală erau puțini elevi, — ba ce e mai mult, copii nostri căpătau și premie la esamene, dacă sciau număra: egy, kettő, căci mult nici aici nu învățau și senatul școlar maghiar se îngrija ca să aibă numai elevi români, apoi de progres nici vorbă. Ba ce e mai trist, că chiar preotul nostru îndemna, sub diferite titluri, ca oamenii să-și trimită copii la școala de stat.

Espirînd anul școlar 1885/6, fostul învățător nolens, volens, a părăsit școala și pe anul 1886/7 s'a publicat de nou concurs pentru postul învățătoresc cu lea de 200 fl. v. a.

În anul acesta nu s'a mai urmat ca în anul precedent. Și de ce nu? pentru că avem conducător pe actualul protopresbiter, care încă înainte de a se publica concursul a eșit în fața locului și informîndu-se despre starea lucrului, ne a promis, că se va îngriji de un învățător harnic, ceea ce s'a și întîmplat, alegîndu-ne de învățător pe tînerul Emil Mandocia.

Înainte de a sosi învățătorul cel nou, antistele comunal — care se înțelege este maghiar — însoțit de gendarmi a umblat pe la casele românilor cu copii, pemnorându-i, ca să-și trimită copii la școala de stat, de oare-ce acolo s'a început învățămîntul.

Începînd învățătorul prelegerile și aflînd părinții copiilor, care aveau înscrși copii la școala de stat încă din anul trecut, cumcă învățătorul își împlinește cu scumpătate chemarea și au adus toți copii dela școala de stat la școala noastră, afară de a fostului învățător, care avea un copil la acea școală. Vădînd aceasta frații maghiari se uitau cu ochi cam răi cătră învățătorul român.

În decursul anului acesta învățămîntul, carele abia vegeta până acuma în școala noastră a luat cu totul alt curs și învățătorul s'a dat toată silința, încât rezultatul esamenului a fost preste așteptare bun.

A și mai avea foarte mult de vorbit despre școală, dar ca să nu disgust pe onoratul public cetitor voi trece la alt obiect însă tot în legătură cu școala.

Încă în decursul anului școlar 1886/7 dl protopresbiter Sabin Piso, cercetînd școala în mai multe rînduri și convingîndu-se despre sporiul ce lau făcut învățătorul cu elevii, ocașional conchegmînd pe popor în sinod estra-ordinar, au sfătuit părintesce pe popor la înființarea unui fond din care mai tîrziu să se solvească lea de învățătorului ca bietul popor se nu mai fie silit a solvi tot prin repartițiune, care este un ce greu, — și adică locuitorii ortodocși se contribuie începînd din vara anului 1887 din procreațiunea de grâu și cucuruz a 15-cea parte până atunci, până cînd suma acestui fond se va urca așa de mare, încât din interese să se poată plăti lea de învățătorului.

Ca să-și poată împlini dl protopresbiter scopul a promis și dînsul, că și va lăsa toate venitele căte le va avea din aceasta comună spre creșterea acestui fond, până atunci până cînd locuitorii vor contribui la creșterea lui.

Vădînd poporeni inima cea bună a dlui protopresbiter față de înaintarea învățămîntului școlar din aceasta comună, au urmat sfaturilor părintesci, aducîndu-se și conclud în acest respect, care conclud era să se aștearnă Măritului Consistor spre aprobare.

La acest frumos act s'a învoit și preotul nostru din gură, — denegînd însă subscrierea, ca să poată dîce mai apoi, că s'a făcut „de mihi sine mihi”. Aceasta curînd s'a și dovedit, căci lucrînd pe subascuns cu „rachiul” ca să nu-și poată împlini dl protopresbiter scopul, partea cea mai mare din popor n'a vrut să mai recunoască concludul scris de ei și toată stăruința dlui protopresbiter a fost zadarnică, deci cu tot dreptul s'ar putea dîce: „De la cap se impute pescele”.

Se vede, dle redactor, că preotul nostru Nicolae Roman n'a cetit în sfînta scriptură: „*Eu sum păstorul cel bun, păstorul cel bun sufletul și pune pentru oile încredințate lui*”, căci de ar fi cetit n'ar lucra pentru regresarea turmei sale și nu ar zădărnici toate ostenele și bunele intențiuni ale acelu bărbat, carele dîna și noaptea lucră — după cum vedem — pentru înflorirea acestui tract.

Și dacă în mai multe comune se vor afla astfel de preoți ca preotul nostru Nicolae Roman, carele crede mai mult în „rachiul” jidanului, decât în protopopul seu, atunci nu-i de mirat, că toate nădăuștele și încercările dlui protopresbiter de a aduce în ordine afacerile școlare și bisericesci rămân fără efect.

Acest paroch spre scandalizarea fruntașilor poporului român din Bărghiș, a dîs cătră preotul reformat: „Ce ne trebuie nouă dismă, pentru că noi avem școală de stat în comuna noastră, pot merge copii nostri, să învețe în aceea, că și alt cum în școală trebuie se locuesc eu, căci casa mea proprie vreu s'o vînd preotului romano catolic spre a prefăce din ea biserică catolică.”

Măhnirea noastră este cu atât mai mare, cu cât din dî în dî ne convingem, că parochul nostru pe lângă aceea, că e stăpînit de patima beții, are și slăbiciunea, că în toate lucrările și afacerile noastre asculta mai mult de străini decât de conducători noștri.

Ve asigur dle redactor, că m'am rezolvit a da publicității acestea fapte scandaloase, silit de adîncea noastră măhnire sufletească față de purtarea preotului nostru.*)

Disertațiune

de Ioan German învățător și catichet la școala normală gr. or. din Brad, ținută în adunarea reun. înv. din districtul Zarand, dela 29 August 1887 în Săcărâmb.

Cari sunt cauzele, pentru cari absențiile școlare sunt prea numeroase, și prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecător în instrucțiunea populară?

Onorată adunare! Venerabilul Consistor archidieceșan prin circulariul seu Nr. 2972 Școl. 1887 prescrie ca obiect de discușiune pentru reuniunile noastre învățătoresci — pentru est timp — tema de mai sus.

Datori suntem deci cu toții, care pe cât ne ajung puterile a arăta, cari sunt cauzele pentru cari absențiile școlare sunt prea numeroase, și prin ce mijloace s'ar putea delătura.

Absențiile pruncilor obligați a frecuenta școala, sunt cel mai de căpetenie împedecămint în desvoltarea învățămîntului popular. — Despre existența acestui rău, ce există nu de ađi sau de ieri, se vede, că suntem pîtrunși nu numai noi învățătorii, cari dî și noapte lamentăm contra absențiilor, ci și forul superior școlar, Consistoriul. Sunt numeroase absențiile, rămîne înderăt poporul nostru românesc în sciință și cultură față de conlocuitori. Aceasta însă ar aduce cu sine perirea noastră. Dacă există un rău undeva, trebuie să existe și cauza provenirii acelu rău. Delăturînd cauza, se delătură și răul. Trebuie să se cerce deci cu d'amîenuntul cauzele absențiilor școlare, și încă cu atât mai vîrtos, cu cât unele sunt ascunse, și nu es la lumină cu una cu două, ear altele le vedem și cu toate acestea nu se delătură. Ni se întîmplă pare-mi-se cu absențiile ca și cu medicul, carele nu a putut face bine diagnosa, și acum prescrie un medicament acum altul, sau apoi ni se întîmplă ca și medicului, carele însuși pătîmesce, și cunoașce morbul, dar nu cutează a pune mîna pe cuțit, ca să taie rana, ci umblă în coace și în colo, luînd unele și altele palitive cu cari nu-și ajunge scopul.

Diceam, că unele din cauzele absențiilor sunt ascunse și nu es cu una cu două la lumină.

Bună-oară, te cuprinde mirarea, că mergînd cu deosebire la esamenele de vară în comune mari, unde numărul celor obligați a frecuenta școala trece peste sute, dai de câte 20—25 elevi, eară numărul absențiilor este leghion. Ce e cauza de sunt atâtea absenții?

Învățătorul este cel dintîin, carele-ți spune în unele locuri și și arată, că a dat absențiile regulat, dar nime nu a pedepsit pe cei-ce a absentat sau apoi dacă s'a pedepsit cineva, atunci aceasta s'a făcut la finitul anului, carele este pierdut pentru instrucțiune. Urmează apoi directorul școlar parochul și-ți declară pe conșiența sa, că a întreprins din toate puterile, ca să micșoreze numărul absențiilor — dar în deșert.

Tot astfel se petrece lucrul la oficiile protopresbiterali, și în sinoadele protopresbiterali — cu puține escepțiuni.

Pe urmă vin sinoadele eparchiali, și din cînd în cînd congresul ne aduce date statistice despre absențiile școlare. Despre aceste dai de urmă pretutindenea. Ne ia o groază pe toți despre absenții. Dar apoi se facem puțini reflecșiune și se ne întrebăm, cum se poate ca toți factori chemați a lucra pentru delăturarea absențiilor te asigură, că au lucrat, cât au putut; și totuși fără de nici un spor.

În alte locuri apoi ese la iveală, ba nici nu se poate acoperi, că începînd dela învățătorul și până la protopresbiter nimic nu s'a făcut pentru delăturarea absențiilor, și aceasta merge și trece din an în an, fără de a se îndrepta lucrul.

Pe asta cale am ajuns acolo, că după datele statistice din protocolul congresual din 1886:

În archidieceșă au cercetat școala pro 1884/5 nu tocmai deplin dintre pruncii dela 6-12 ani 65%, fete 56%. — În diecesa Aradului numai 35³/₄%, fete 26²/₃%. În diecesa Oradiei 36%, fete 27¹/₂%. — În diecesa Caransebeșului 53²/₃% fete 38%.

Între percentele, cari sunt pase, că au frecventat școala ¹/₃ (parte), sunt cari au rămas jumătate anul dela școală și

*) Dacă într'a devîr starea lucrului este, după cum se descrie, de ce nu faceți arătare asupra preotului la autoritatea noastră bisericească competență. Red.

astfel numărul absențelor în realitate este mai mare decât se arată prin datele statistice; de oarece în datele statistice sunt induși ca frecuanți și aceia, cari au lipsit cu lunile sau cu săptămânile dela școală, dar e vorba, că au cercetat școala.

Vorbesc elocuent datele statistice în ce privește cercetarea școlii — și în ce privește absențele; — tocmai de aceea pe vorbe, și pe asigurări, provină acele din ori-ce parte, puțin pond putem pune. Răul trebuie descoperit în toată golăteala.

Vorbind despre absențele școlari trebuie să deosebim următoarele categorii:

1. Sunt prunci obligați a frecuenta școala, cari absentează întreg anul, ba ce e mai mult, sunt și de aceea, cari până la etatea de 12 ani nu intră de loc în școală cu deosebire fetele.
2. Sunt prunci, cari nu cercetează școala câteva luni, sau săptămâni.
3. Sunt prunci, cari o dată vin, una nu la școală.
4. Sunt prunci, cari vin târziu la școală, și aceasta se întâmplă nu odată sau de două ori, ci mai în tot deuna.

Ceste patru specii de absențe obvin mai numeroase, sau mai rar, după cum obvin și cauzele lor.

Causele, pentru cari absențele sunt prea numeroase ar fi următoarele:

1. Puținul interes, și lipsa de controlă față de absențele școlari din partea organelor, cari stau în nemijlocita atingere cu școala — organele parohiale — directorul și comitetul.
 2. Lipsa de o controlă și inspecțiune riguroasă din partea oficiilor protopresbiterali, și a Veneratului consistor, precum și neaplicarea de pedepse din partea forului superior asupra celor neglijenți.
 3. Indiferința, ce o observează organele administrative politice, față de școlile noastre confesionale, ba chiar persecutarea acestora — în unele locuri — pe toate căile posibile din motive nejustificabile.
 4. Nesciința și sărăcia poporului nostru, ca rezultat al unui trecut destul de dureros.
 5. Nesuficiența organelor superioare bisericesti pentru controlarea strictă a școlilor.
 6. Însuși învățătorul.
 7. Nestabilitatea învățătorului.
 8. Raportul dintre directorul școlar și învățător.
 9. Miseria materială a învățătorilor, și modul de încasare al salariilor învățătoresci — direct dela primăria comunală.
 10. Împrejurări locale precum lipsa de comunicațiune, depărtarea locuinței pruncilor dela școală etc.
 11. Lipsa de școale.
 12. Lipsa de învățători calificați.
 13. Părinții pruncilor.
 14. Însuși pruncii.
 15. Neobservarea regulamentului — întru estradarea absențelor la oficiile comunale.
 16. Puțina îngrijire ce s'a purtat din partea organelor noastre bisericesti-scolare — până acum — față de viitorul învățătorului ajuns la bătrânețe, în cas de morbo, sau la cas de moarte, față de familie.
 17. Morburile, ce grasează din când în când, precum și defectele corporale și alte cauze scusabile
- Mai sunt și alte cauze, cari obvin mai rar, cari însă sunt de natură transitorie. Eu am amintit pe cele mai generali.
- (Va urma.)

Maiestatea Sa în Ardeal.

După cum am anunțat în numărul trecut al diariului nostru, călătoria Maiestății Sale a împăratului și regelui nostru se întâmplă conform programei. Alături înaintea de amăști a ajuns M. S. la Deva. Primirea a fost foarte entusiastică.

La locul acesta publicăm cuvântările deputațiilor bisericesti și răspunsurile date de Maiestatea Sa.

P. S. episcopul gr. cat. al Lugoșului, Dr. Victor Mihályi a rostit următoarea cuvântare:

Maiestatea Voastră ces. reg. apostolică! Prea-grațioase stăpâne!

Și preoțimea română catolică de rit grecesc a diecesei Lugoșului în numele credincioșilor sei cu cea mai profundă supunere salută pesoana încoronată (felkent) a Maiestății Voastre în capitala nobilului comitat Hunedoara, în Deva. Ca pe fundatorul cu revănă apostolică al diecesei Lugoșului, acest cler Ve primesce pe Maiestatea Voastră cu cele mai intime simțăminte de recunoștință și cu plăcere se folosește de fericita ocaziune, a-și exprima neștrămutata loialitate înaintea regelui seu încoronat. Cu devotament ne rugăm: binevoiesce Maiestatea Voastră a primi în grația prea înaltă sincerile noastre năsuințe desvolate în interesul sfintei noastre biserici. Prin lățirea credinței întărim biserica, care în luptele sale are lipsă de sprigin, și în aplecarea (hajlandóság) de patron Preainalt a Maiestății Voastre aflăm indemn în ajungerea nobilului scop al înfloririi; prin aceasta după puterile noastre servim și statului, ale cărui importante interese promovându-le

creдем de asigurat scutul legal pentru biserica noastră. Dumneșul cetelor se conducă pe Maiestatea Voastră pe calea glorioasei Domniri; cele mai ferbinte rugăciuni ale acestei preoții și ale credincioșilor ei urmăresc toți pașii Maiestății Voastre și Maiestatea Voastră între ori ce împregiurări pute-ți conta la sacrificiul din partea lor, căci ei de cel mai mare bun pământesc recunosc aceea, ca să se consolideze Tronul regal, se înflorească înalta casă Domnitoare și Maiestatea Voastră se trăiești la mulți ani pentru apărarea patriei și a noastră a tuturor!

P. O. D. protopresbiter, Ioan Papiu, conducătorul deputației bisericești noastre din comitatul Huniadoarei a rostit următoarea cuvântare:

Maiestatea Voastră ces. reg. apostolică! Prea-grațioase stăpâne! În absența arhipăstoriului nostru, mă învrednicesc de distinsa onoare extraordinară, ca în numele bisericești greco-orientale române din comitatul Huniadoarei, se dau cu această ocaziune sinceră espresione simțămintelor de fidelitate și alipire a preoției și a credincioșilor nostri către Maiestatea Voastră și tronul cel prea înalt, totodată se rog pe a Tot-puternicul, ca în deplină sănătate se Vă țină pe Maiestatea Voastră întru mulți ani spre gloria patriei noastre, spre fericirea tuturor popoarelor ei și a bisericești noastre.

Să trăiască Maiestatea Sa!

La cuvântarea episcopului greco catolic al Lugoșului Victor Mihályi Maiestatea Sa a răspuns:

„Mă voi bucura totdeauna aflând, că activitatea D. Voastre are în vedere numai singurul scop de a cultiva cu zel în credincioșii ce Ve sunt încredințați pe lângă viața religioasă credința către Tron, credincioasa alipire către patrie și către legile ei, și frățesca bună înțelegere între toate confesiunile și naționalitățile. Stăruinți neîncetat spre acest scop și conținați în activitatea aceasta atât la ocrotirea cât și la aceeași recunoaștere călduroasă, cu care pri-mesc omagiile de devotament ce ni le aduceți acum

La deputațiunea clerului nostru din comitat Maiestatea Sa s'a îndurat a da următorul răspuns:

Me aștept, că, avându-Vă în vedere numai che marea preoțescă, prin esemplul D. Voastre și prin influința D. Voastre la credincioșii D. Voastre atât de numeroși în acest ținut, veți cultiva numai credința către Tron, sentimentele religioase și cele patriotice, precum și înțelegerea frățescă, și prin aceasta Vă veți face vrednici de recunoașterea mea, precum și de grația mea și pe mai departe.

Varietăți.

* Maj. Sa monarhul nostru a trimis M. Sale regelui României o scrisoare, prin care îi notifică, că A. S. I. și R. Archiducesa Maria Josefa, soția A. S. I. și R. Archiducelui Otton, a dat naștere unui principe.

* Escel. Sa Dnul comandant de corp baron de Schönfeld a plecat cu trenul de a seară dimpreună cu statul major al corpului, la manevre.

* (Un profesor nou la școala de cadeți din Sibiu.) Dl Arthur Mayer de Starkenthurm, fost căpitan la al 50 reg. de inf. în Alba Iulia, a fost transferat la Sibiu ca profesor la școala cer. reg. de cadeți din Sibiu.

* (Alegere de protopresbiter.) După cum cetim în „Luminătorul,” pentru protopresbiteratul Lugoșului, Luni în 12 Septembrie s'a ales de protopresbiter, tinărul doctor în științele teologice dela universitatea din Cernăuți, Georgiu Popoviciu.

* Redacțiunea diariului „Luminătorul” notifică, că de aci înainte diariul va apăre regulat de două ori pe săptămână escepționându se săptămânile în cari cad sărbători de ale noastre.

* Târgul de țeară al Sibiului a trecut ca și cum n'ar fi fost. Tot ce am putea pune la răvaș e: târgul de țeară legitimează crescerea sărăciei: — Vite nu s'au putut vinde și cele vându-te s'au cumpărat pe preț bagatel. La târgul mare a fost cei drept mult alaiu dar industriașii au mai adaus la suma deficitelor.

* (Publicațiune.) În sensul §. 25 din art. de lege XXI din anul 1886 se aduce la cunoștință publică, cumcă comisiunea chemată de a rectifica lista contribuabililor celor mai mari (ale viriliștilor), și va țină ședințele în cancelaria protonotariului comitatens din Sibiu dela 23 până în 26 Septembrie a. c., că sub timpul sus atins vor fi listele menționate espuse intuițiunei publice, și cumcă în decursul acestui termen se por primi eventuale reclamári pentru înducerea îndreptățiților în liste. — În sensul §. 27 din citatul art. de lege se provoacă toți aceea, cari voiesc a profita de favoarea §. 26 a legii menționate, ca în decursul ședințelor să și documenteze îndreptățirea, căci în cazul contrariu

vor rămâne cu asta ocaziune lipsiți de favoarea §. 26, de a li se socoti contribuțiunea dublu. — Totodată se face cunoscut, cumcă conspectele dela perceptorat, cari servescu de basă la rectificarea consemnării viriliștilor sunt espuse în biroul potonotariului și cumcă din ziua de astăzi până în 23 Septembrie se pot subșterne eventuale reclamári contra acelor conspecte.

* (Cassa unui regiment dispărută.) Comanda reg. 89 de infant. face cunoscut, că cassetă, ce conținea 7225 fl și anume 2300 fl în bancnote de câte 50 fl; 300 fl în bancnote de 1 fl. și restul în bancnote de câte 5 fl. apoi 41 1/2 % rentă de hârtie la 100 fl etc. s'a furat în timpul din 31 Aug. 3 Sept. n. în lagărul de barace dela Bruck.

* (Regularea granițelor.) O comisiune micștă, compusă din delegați austriaci și ruși vor regula linia din partea rusească dela Milcow Olkutz și apoi cea austriacă dela Cracovia și Czarnow.

* (Dale timpului.) Până în luna lui Septembrie, a domnit zădufurile, pe la noi, acum vremea s'a mai răcorit. O bună ploaie caldă a astâmpărat pământul. Ceriul promite ploae mai multă, ceea ce o și doresc toți.

* (Scurtatul Februariei.) — Poate că mulți oameni nu cunosc cauza pentru ce s'a dat lunilor Iuliu și August câte 31 zile și lui Februarie numai 28. Eacă cum s'a înăvuit aceste două luni în contul lui Februarie: Înaintea suirei pe tron a lui Cesar, luna lui Iuliu n'avea decât 30 de zile. Spre a face onoare marelui împărat roman astronomi de atunci răpiră lui Februarie o dată adăgând-o lui Iuliu. Apoi venind domnirea împăratului August astronomii nu puteau face pentru dânsul mai puțin ca pentru Iuliu Cesar și vădând că Februarie suferise fără a protesta ciupirea, îi luară o dată dăruind-o lui August. Drept răsplătire pentru marea lui răblare acordă lui Februarie câte o dată suplimentară la fiecare an bisectil.

* (Un crap nebun.) „Romanul” scrie: La 2 Septembrie s'a întâmplat la Rudolfsheim în târgul pescilor o mare agitațiune. O mulțime de oameni a încunjurat un vândător de pesce. Între alți pesci espuși spre vândare se afla un crap, care provoca esclamațiunea: „Ia, vedeți un crap nebun!” Era de fapt un exemplar curios: în lungime de 25 centimetri și în grosime de 7 centimetri avea trupul și coada de o formă normală, dar capul crapului nu era cap de pesce, ci al unui câne de măcelar „Bulldog.” Acest cap înfățișă un pătrat regular, ochi scânteitori și sub dânsii nările caracteristice ale unui Bulldog. Remarcabilă este și gura, care deschisă fiind, arată deslușit o limbă. Comisariatul târgului a făcut achizițiunea animalului curios spre a-l păstra în spirit.

* (Un evantaliu prețios.) — D-na Patti are un evantaliu unic în felul seu. Diferiți suverani din Europa au scris pe dânsul câteva cuvinte.

Iată unele din aceste prețioase autografe:

Împăratul Rusiei: Nimic nu liniscesce ca cântecul d-tale.

Împăratul Germaniei: Priveghitoarei din toate timpurile.

Regina Christiana: Spaniolei, o regină care este mândră să o numere printre supușii ei.

Regina Victoria: Dacă regele Lear spune adevărat dicând: „O voce dulce este un dar prețios pentru o femeie,” d-ta esci, scumpa mea Adelină, cea mai bogată dintre femei.

Împăratul Austriei și regina Elisabeta n'au făcut decât să se iscălească.

Regina Belgiei a scris primele măsuri din Il Baccio.

Și în mijlocul franzei se află aceste cuvinte:

„Regină a cântului, îți întind mâna. — (A. Thiers președintele Republicei franceze).

Atragem atențiunea asupra anunțului „Curs de moșit.”

Neocupațiunea este începutul tuturor vițiilor și lenevirea e o ispită, care ori-ce noroc statornic trebuie să-l nimicească. Ea lanceșce puterea voinții, ea manifestează aplicări amăgitoare și conduce pe fie-cine, care nu îndrăsnesc a se da la o parte din calea ei, la ruinul moral ori material și de multe ori la amândouă. Cum va putea cineva presta energică activitate, căruia membrele trupului s grele ca plumbul seu, care trebuie să se lupte cu o oboseală ne învinsă și în cele din urmă e' condamnat la o lenevie, ce a fost la început străină caracterului seu. Această lene și greutate a tuturor membrilor lui nui alteva de cât o suferință corporală, ce o cauzează stagnarea circulațiunei sângelui și cu ea schimbarea tuturor materiilor. Cu ajutorul pilurilor de Svitzera ale farmacistului R. Brandt (o scătue 70 cr. în farmacie) se poate pune sângele ear în circulațiune nouă și se regulează mistuirea; lenea din membre va dispăre și din nou însănătoșatul și poate continua activitatea. Se atrage atențiunea la iscălitura R. Brandt în cruce albă de Etiquette.

Nr. 1029. [1678] 1—3

CONCURS.

Se escrie pentru ocuparea postului de al treilea învățător la scoala gr. or. din Sadu cu termin 25 Septembrie a. c.

Emolumentele sunt:

Salar în bani 300 fl.; cuartir în edificiul scoalei și 3 stânjini de lemne.

Alesul învățător va fi obligat în duminică și serbători a ține o strănă în biserică atât la utrenie cât și la vecernie.

Până la termenul indicat reflecțanții au a-și înainta petițiunile la oficiul protopresbiterial subsemnat și a se reprezenta în o duminică sau serbătoare în biserică din Sadu spre a-și valida destoinicia în cântare.

In conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul ppresbiterial gr. or. al Sibiiului. Sibiu, 31 August, 1887.

Simeon Popescu.
protopresbiter.

Nr. 289. [1679] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor vacante învățătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 27 Septembrie 1887 st. v., pe când se va săvârși și alegerea.

1. Răhău, un învățător pentru clasa începătoare cu salariu de 150 fl., ear pentru cel clasa a II-a salariu 180 fl., cortel pentru ambii și câte un stânjin de lemne de foc de unul, se cere însă dela acestia ca în duminică și serbători să cante în strănă și cultivate grădina de pomărit.

2. Daia, cu salariu de 200 fl., cortel și un stânjin de lemne pentru foc.

3. Tărtaria, cu leafă de 150 fl., cortel și lemne ca unuia din comună.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni au a-și subșterne cererile înzestrate cu documentele prescrise de lege subsemnatului oficiu protopresbiterial până la hotărâitul termin.

Sebeș, 31 August, 1887.

Oficiul protopresbiterial gr. or.
I. Tipeiu,
prot.

Nr. 361. [1680] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare.

1. București, cu salariu anual de 120 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

2. Căinel, cu salariu anual de 100 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

3. Grohot, cu salariu anual de 160 fl. cu cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Tomnatec, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zarandului.

Brad, în 29 August, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 180. [1681] 1—3

CONCURS.

Pentru posturile vacante învățătoresci din protopresbiteratul Orăștiei se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia „Tel. Român.”, pentru următoarele comune:

1. Măgura cu filia Geledinți (Losád) cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

2. Dâncu mic, cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

3. Tămășasa, salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele trebuincioase.

4. Mărtinești cu filia Turmaș, salariu anual 150 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

5. Acmaru, cu salariu 200 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa unul sau altul post învățătoresc sunt poftiți a-și așterne cererile lor în sensul legilor din vigoare în termenul susindicat la oficiul protopresbiterial al Orăștiei (Sászváros).

In conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Orăștie, 31 August, 1887.

Nicolau Popovici,
protopr. gr. or. al Orăștiei.

Nr. 1022. [1684] 1—3

CONCURS.

Se escrie pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele din următoarele parochii:

1. Gușterița, cu salariu anual 200 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Mohu, cu salariu anual 220 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Ocna inferioară, cu salariu anual 200 fl. cuartir și lemne de foc.

Învățătorii aleși vor avea a ține strănă în biserică.

Reflecțanții au să-și prezenteze cererile subsemnatului până în 22 Septembrie a. c.

In conțelegere cu comitetele parochiale. Sibiu, 28 August, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 318. [1682] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Boholt, cu 200 fl. salariu anual cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

2. Uroi, cu 200 fl. salariu anual, cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Nevoeși, cu 150 fl. salariu anual cuartir gratuit în localitatea scoalei, grădina de legumi și 2 orgii de lemne.

3. Fizes-Barbura, cu 150 fl. salariu anual, cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

5. Porcurea, cu 150 fl. salariu anual, cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

6. Boiu, cu 150 fl. salariu anual cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

7. Cigmău, cu 80 fl. salariu anual care se va solvi în 2 rate la 6 Decembrie și 25 Martiu, cuartir gratuit și lemnele necesare pentru încălzit.

Cererile de concurs instruite conform legilor din vigoare sunt a se adresa la subsemnatul oficiu protopresbiterial, până la termenul susindicat.

Hondol, 29 August, 1887.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Geoagiu I.

Vasile Pipoș,
protopr.

Nr. 293. [1683] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 16 Septembrie a. c. st. v.

1. Baștea-Holdea Coșești, cu salariu anual de 254 fl. 40 cr. și adecă: a) în bani 120 fl.; b) 112 măsuri cucuruz în boambe, compute după calculul de mijloc à 1 fl. 20 cr. = 134 fl. apoi cuartir liber în ori-care din aceste comune și 24° lemne.

2. Brisnic, cu salariu de 224 fl. și adecă: a) în bani 100 fl.; b) 80 măs. cucuruz = 96 fl.; c) 4 măsuri fasole = 8 fl.; d) folosirea a două grădini cu venit anual de 20 fl. apoi cuartir liber și 4° cubici de lemne.

3. Lăpușnic, cu salariu de 150 fl. solvinți în 4 rate trei lunari anticipative, cuartir liber și 25 cară de lemne.

4. Lăpușgiul-superior, cu salariu de 300 fl. solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 10° lemne; apoi pentru servițiul de cantor câte 40 cr. dela înmormântarea oamenilor în vârstă și câte 20 cr. dela înmormântarea pruncilor.

5. Lăpușgiul-inferior-Ohaba, cu salariu anual de 208 fl. și adecă: a) în bani 94 fl.; b) 95 măs. cucuruz = 114 fl. cuartir liber și 16° lemne.

6. Rădulești-Stregoaie, cu salariu de 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunari anticipative, cuartir liber și 8° lemne.

7. Panc-Seliște, cu salariu de 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 8° lemne.

8. Săcămaș, cu salariu de 157 fl. și adecă: a) în bani 70 fl.; b) 50 măs. cucuruz = 60 fl.; c) 4 măs. fasole = 8 fl.; d) folosirea a 2 grădini cu venit de 15 fl. apoi cuartir liber și 8° lemne.

9. Stăncesti-Ohaba, cu salariu de 130 fl. și adecă: a) în bani 120 fl. b) folosirea a 2 grădini 10 fl. apoi cuartir liber și 8° lemne.

10. Tissa, cu salariu de 214 fl. și adecă: a) în bani 110 fl.; b) 10 măs. cucuruz = 96 fl.; c) 4 măs. fasole = 8 fl. apoi cuartir liber și 8° lemne.

11. Fintoag, cu salariu anual de 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 8° lemne.

În comunele de sub 1 și 5 fiind scoale în fie-care comună, învățătorul va fi îndatorat a ține prelegeri în comunele de sub 1) tot a 3-a, ear de sub 5) tot a 2-a și.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 26 August, 1887.

Romul de Crainic,
protopresbiter.

Nr. 320. [1676] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele gr. orient. mai jos însemnate din protopresbiteratul Hațegului, se escrie prin aceasta concurs cu terminul până la 20 Septembrie a. c. și anunit:

1. Bozi, cu salariu anual 200 fl. în naturale: 5 ferdele grâu, 5 ferdele cucuruz, 5 ferdele cartofi, 2 ferdele mazere, cuartir și lemne.

2. Zlăsthi, cu salariu anual 200 fl. în naturale: 5 ferdele grâu, 5 ferdele cucuruz, 5 ferdele cartofi, 2 ferdele mazere, cuartir și lemne.

3. Cincișiu, cu filiile Cerna și Păroasa, cu salariu anual 220 fl. cuartir și lemne.

4. Teliuc, cu salariu anual 220 fl., cuartir și lemne.

5. Valea-Sângeorgiu, cu salariu anual 200 fl. în bani; în naturale: 10 (zece) ferdele grâu, cuartir și lemne.

6. Băreșthi, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne.

7. Nucșoara, cu salariu anual 240 fl. cuartir și lemne.

8. Grid, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a concura la aceste posturi, au a-și așterne cererile de concurs instruite conform prescrișilor din vigoare la subscrisul.

Hațeg, la 20 August, 1887.

In conțelegere cu comitetele parochiali.

Ioan Rațiu,
protopresb.

Nr. 477. [1664] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi de învățător la scoala populară gr. or. din Apoldul inferior, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Dotățiunea pentru fiecare din aceste posturi e de 300 fl.

Acela dintre concurenți, carele se va alege și denumi de învățător diriginte sau director, primesce pe lângă salariul de 300 fl., un adaus de 100 fl., cuartir natural în edificiul scoalei și 2 orgii de lemne de foc.

Ceice vor reflecta la aceste posturi au a-și așterne cererile de concurs, instruite conform legilor în vigoare, sub-semnatului Oficiu ppresbiterial în termenul deschis.

Mercurea, la 9 August, 1887.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Mercurei.

Ioan Droc,
protp.

Nr. 350. [1665] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului, se escrie concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare.

1. Buceșiu, cu salariu anual de 150 fl. și 2 orgii de lemne.

2. Cebea-Caraciu-Rișca, cu salariu anual de 210 fl., cuartir liber, folosirea grădinei școlare și 3 orgii de lemne, din cari are a se încălzi și scoala.

3. Peștera, cu salariu anual de 80 fl., cuartir liber și 2 orgii de lemne.

4. Ribicioara de jos și de sus, cu salariu anual de 160 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zarandului.

Brad, la 17 August, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

[1685] 1—3

Curs de moșit.

Din partea direcțiunii clinice r. u. de obstetrică și a institutului pentru moașe din Sibiu se anunță prin aceasta

deschiderea cursului pentru moașe.

Instrucțiunea e gratuită, **începe la începutul lui Octombrie 1887 st. n.** și se termină în 24 Februarie 1888 st. n.

Primirea elevelor se face **dela 1 până 15 Octombrie 1887 st. n.**, după prezentarea atestatiunii de moralitate și de bottez **la direcție, strada Poplăcii mare Nr. 27.**

Direcțiunea.

Spre a face calificarea de moașe posibilă și persoanelor mai sărace ale populațiunii rurale, **directorul institutului** dă pentru opt eleve **cuartir liber** pe durata cursului. Deslușiri se pot da totdeauna din partea direcțiunii.

Nr. 5597. [1667] 3—3

Publicațiune.

Licitațiunea pentru arândarea pășunatului iernatic de oi pe hotarul Sighișoarei pro 1887/8 se va ține în **1 Octombrie n. a. c. la 11 oare a. m.**, în cancelaria locală a magistratului.

Cei ce vor să liciteze sunt datoriti ca înainte de începerea licitațiunei să depună un vadiu de 50 fl., resp. să-l alătore ofertei lor scrise.

Condițiuni mai detaiate despre licitațiune, se pot primi în oarele de oficiu obicinuite la oficiul local.

Sighișoara, 1 Septembrie, 1887.

Magistratul orășenesc.